

στατες.— 20. Ἀνθίσμενο δέντρο· τὸ δέντρο τῆς ζωῆς· Ταμοαντσάν· ὁ τόπος, στὰ δυτικά, ὅπου γεννιέται τὸ ἀραποσίτι καὶ τὰ κηρευτικά, κοντὰ στὴς θεᾶς τῆς γῆς· ὁ δυτικός παράδεισος. Τὸ 4 εἶναι ὁ βασικός ἀριθμὸς τῶν Ἰνδιάνων γενεᾶν (κι ὄχι μόνο αὐτῶν βέβαια). —22. Ἔμνος στὸν Οὐτέζλοπό- (τὴ) Τενοτσιτλάν) ἦταν χτισμένη πάνω σὲ ἔλη, μ' ἓνα τέλειο σύστημα ἀποχετεύσεων, μὲ κανάλια καὶ δρόμους μισό - μισό, μὲ πεντακά- θαρη, γερὴ κι ἄμορφη πόλη. Τὰ πουλιὰ ποὺ ἀναφέρονται εἶναι ἱερά — 23. Στὸν Τλάλοχ, τὸ θεὸ τῆς βροχῆς. —26. Οἱ Ἄ. ἀνάρθρανα τὰ παιδιὰ τους πολὺ προσεκτικά, σὲ σχολεῖα ποὺ προετοίμαζαν ὅσους ξεχώριζαν γιὰ πολεμ- στές. Τὰ ὄνοματά τῶν πουλιῶν εἶναι σύμβο- λα - ὄνοματά ταγματῶν, σχολῶν στρατιωτι- κῶν. Οἱ Ἄ. ζούσαν πάντα σὴν πολεμιστές, φιλοδοξώντας νὰ πιάσουν αἰχμαλώτους γιὰ τίς θυσίες τους. —27. Ἡ Ἄ γιοπετσα- κάτλ προστάτευε τὴ γέννα. —28. Γιὰ τὸ γιάτρεμα ἄρρωστον παιδί οὐ. Ἡ ἀρρώστια ἐ- ξηγεῖται σὲ πολλοὺς λαοὺς σὴν προσωρινὴ ἀ- πώλεια τῆς ψυχῆς. Ἐδῶ ἡ γιάτρισσα - ξεροκί- στρα κοιτάει σ' ἓνα δοχεῖο μὲ νερὸ ἐπικυλού- μενη τῆ θεᾶ τοῦ νεροῦ. —29. Σόρμι γιὰ τὸν πονοκέφαλο. Καθὼς προφέρεται, βρέχεται τὸ κεφάλι τοῦ ἀρρώστου. Πέ ν τ ε ψ υ χ ἔ ς· τὰ δάχτυλα τῆς ξεροκίστρας· ἱ ε ρ ὀ ν ε ρ ὀ ἡ θάλασσα. Καὶ στοὺς Ἄ., ὅπως σ' ὄλους τοὺς λαοὺς, ἡ μαγικὴ γλώσσα ἦταν σκοτεινὴ. —30. Σόρμι γιὰ τὸν πονοκέφαλο, ἂν τὸ προηγου- μένο δὲν ἔφερεν ἀποτέλεσμα. Καθὼς τὸ ἔλε- γε ἡ ξεροκίστρα ἄπλωνε στὸ κεφάλι καπνὸ ἀναμειγμένο μὲ τὴ ῥίζα ἐνὸς φρυτοῦ, τὸ τσα- λατάτι, τὸ κόκκινο γιατρικὸ· ἔ ν ν ι ἄ φ ο ρ ἔ ς φτυνόνταν μὲ καπνὸ. Ὁ καπνὸς εἶναι τυ- πικὸ σαμάνικὸ φυτό· τὸ φτύσιμο εἶναι θερα- πευτικὸ, γιατί τὸ σάλιο εἶναι φορέας ψυχῆς καὶ δύναμης. —31. Σόρμι γιὰ τὸ γιάτρεμα στηθι- κῆς ἀρρώστιας. Ὁ ἀρρωστος ἔτρωγε ἓνα χυ- λὸ ἀπὸ ἀραποσίτι (τὸ βασικὸ Ἰνδιάνικὸ φυτό) καὶ τὸ φυτό κανεπέλλι. Ἐ φ τ ἄ σ π η λ ι ἔ ς τὰ πνευμόνια. — Τὰ φρυτὰ ποὺ χρησιμοποιού- νται εἶναι ἱερά· κ' ἡ ἀρρώστια εἶναι τυπικὸ πα- ράδειγμα ἐξάσκησης σαμάνικῆς δύναμης καὶ κανονικῆ, ἀφετηρία σαμάνικῆς μύησης. —32. Ἡ ἐξομολόγησις ἦταν κάτι φυσικὸ γιὰ ὅσους ἔπρωταν σὲ καταχωρήσεις. Τὴν προσεχὴ ἔλεγε ὁ ἱερέας ῥιχνοντας στὴ φωτιά (τὸν π α λ ι ὀ θ ε ὀ) μυρωδικὰ κι οἱ φλόγες τῆς ἄπλωναν ἔτσι ἀρωματικὸ καπνὸ. — 33. Γιὰ τὸν Οὐτέζ- λοπότστι, τὸν ἔθνικὸ θεὸ τῶν Ἄ.— 34. Γιὰ τὴν Τετέοινα, μητέρα τῶν θεῶν· μ' ἄλλο ὄ- νομα ἡ Τλαζολτεῦτλ, ἡ μητέρα γῆ, ἡ λάσπη. —35. Γιὰ τὴν Τσιουακάτλ, ἀγροτικὴ καὶ πο- λεμικὴ θεᾶ (τὸ θηλικὸ τοῦ Ἄρη, τοῦ Mars). Μ ι σ κ ὸ α τ λ· ὁ θεὸς τοῦ Γαλαξία, προστά- τής τῶν κνηγῶν. Τὸ β' συνθετικὸ κ ὸ α τ λ σημαίνει «φίδι». —36. Γιὰ τὴν Τσιουακάτλ, τὴ θεᾶ τοῦ ἀραποσιτοῦ. Τραγοῦδι - μαγικὴ φόρμουλα, γιὰ τὸ ξεκίνημα τοῦ ἐτήσιου κύ- κλου τῆς ἀναγέννησης.— 37. Οἱ Ἄ. εἶχαν δραματικὲς παραστάσεις, ποὺ ἦταν μαζί «μπα- λέτα καὶ τραγοῦδιες», ὅπου παριστάνονταν θεοὶ καὶ ἥρωες (παλιὸ βασιλιάδες)· σ' αὐτὰ τα «δράματα» ἐπῆρχαν παρήμεβλητα («χορικά») μιμικὰ τραγοῦδιὰ, ποὺ τραγουδοῦσαν γυναί- κες· τέτοιο αὐτὸ ποὺ ἔχοιμε ἰδῶ.— 38. Μὲ τὴ δύση τοῦ ἡλίου, συνέχεται στὸ τραγοῦδι 13 (ΤΑΡΙΑ 14).

Σημ.: Ὁ ἀναγνώστης παρακαλεῖται νὰ κάνει τίς παρακάτω διορθώσεις ἀπὸ κείμενο τοῦ προηγουμένου τρέχοντος. 1. Στὴ ση- μείωσις ἀριθ. 5 νὰ διαβάσει «τὴ ν Τ ε ν ο σ τ ι τ λ ἄ ν», ἀντὶ «ἡ Τενοχι- τλάν» 2. Τὸν πρῶτο στίχο τοῦ 13 νὰ τὸν διαβάσει σὴν τελευταῖο τοῦ 12.

Συνεχίζεται

ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΟΥ ΓΙΛΓΑΜΕΣ

Ἐπειδὴ τὸ «Ἔπος τοῦ Γίλγαμῆς» προβλέ- πεται νὰ ἐκδοθῆι σὲ χωριστὸ βιβλίον, δὲ δίνον- ται σ' αὐτὸ τὸ τρέχος οἱ σημειώσεις ποὺ εἶχαν ἀναγγελοῦν.

Σωκράτης Α. Σκαρτσῆς

ΠΟΙΗΜΑ

Λέν τὴν ἀκοίμη τὴν κιοδιά μας
παρὰ τίς μαύρες νύχτες μόνο, τυλιγμένοι
μὲ τοῦ πόνου τὸ πάλλημα,
Τότε τὰ ὄραματα ποὺ εἶδαμε
καὶ μᾶς στολίσαν τὴν ψυχὴ μὲ μουσικὴ καὶ
χρώματα,
οἰήνοντα στὸ ἔρεβος
τὰ πρόσωπα τὰ φωτεινὰ ποὺ ἀγαπήσαμε
γάνονται στὸ σκοτάδι
καὶ μεις μονάχοι μένουμε ἐλπίζοντας ἀκοίμη
πῶς ξημερικὰ τῆς δόξας ὁ ἄγγελος ὁ ἄστρος
ψηφί
στὸ μελανὸ στερέωμα
ποὺ μᾶς κικλώνει.

ΜΙΚΡΑ ΤΙΠΟΤΕ

τοῦ Γ.Μ.

Μὴ κόβεις τὸ λουλούδι
θὰ μαραθῆι
πρὶν δέσει καρπὸ.

★

Μὲ πόση εὐγένεια
καταθύσες τὴν παρρησίαν
στὰ δυὸ σου δάχτυλα.

★

Ἔνα λουλούδι
γεφμένον σὲ μιά πέτρα
καὶ πῶς
ἡ ἔρημη θάλασσα.

Βασίλης Μπουκουβάλας